

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunei.

Concure, inserți și taxele de abonament se trimit administrațiunei tipografiei diecezeane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Notă oficială.

Se aduce la cunoștință Onoratului public, că prelegerile la școala civilă gr. or. română de fete din Arad se vor începe în ziua de 26 august (8 septembrie) a. c., nu în 24 august (8 sept.), cum s'a publicat în Anunțul școlar.

Sfințirea școlii nouă se va face în ziua de duminică în 25 august (7 septembrie) a. c.

Arad, 3/16 august 1913.

*Consistorul gr. or. român
din Arad.*

La chestia carierei preoțești.

Consistorul nostru s'a adresat către preoțime să se intereseze de tinerimea bună și să o atragă la serviciul pastoral unde este mare lipsă de o selecțiune pentru crearea noiei generații preoțești.

În vremea de demult erau în abundență candidații de preoți, căci eră puternic sentimentul religios moral care ținea de cea mai mare fericire a servi altarul Domnului, mai departe carierele intelectuale erau aproape închise de naintea noastră, apoi mai eră și cătania grea de naintea căreia își luau flăcăii refugiul la sf. teologie. Eră natural că pe vremile acelea să lănghească institutul clerical de invazia tinerii generații de toate categoriile. Școala marilor dascăli ai neamului românesc a frământat din acest aluat pânea cea cerească a credincioșilor, pe vestitorul credinței creștine. Nu-i vorbă a rămas și aluat stricat dar sentimentul religios-moral a covârșit și prin el s'a susținut simțul comun bisericesc în obștea românească.

În vremea din urmă s'a schimbat situația, spiritul modern ireligios opugnează cu furie spiritul religios moral, se deschid toate carierele și pentru români, pentru cei ce n'au loc de oficiu aici se deschid hotărâle țării românești, se ridică bunăstarea mulțimei care devine capabilă de școlarizarea fiilor lor la școlile mai înalte, se înființează la toate eparhiile fundațiuni de stipendii cari culminează în marea fundațiune

Gozsdu, cari toate dar toate sunt create pentru școlile medii, academii și universități. Cătră aceste se mai asociază hula carierei preoțești ce se propagă chiar din cercurile bisericești. Aceste împrejurări ne duc tinerimea la alte cariere, iar noi cu teologiile noastre pentru cari nu s'a făcut nimic nu putem oferi tinerimei decât niște modeste seminare în cari se întretin elevii pe speșele lor cu perspectiva sărăcăcioasă a parohiilor noastre. Sentimentul religios recit nu mai înțelege idealul misiunii pastorale de a creă prin sine însuși situația bisericii și a sa personală, ci fuge de teologie la tartamurile spectacolelor vieții ca acolo să-și ardă aripele și să se mistue în focul bengalic al vieții de astăzi. Ca să vină apoi iarăș la noi ca milogiții acelei vieți și să-i mântuim de peire. Aceasta este seria de cauze pentru care tinerimea noastră aleargă după alte cariere și la noi vine atâta sală de milogit în atmosfera streină.

Precum stipendiile noastre duc tinerimea la alte cariere, așa la gr. catolici, locurile beneficiale din seminariile lor atrag tinerimea bună la studiul teologic. Așa se explică prisosința sucreștenței teologice dela gr. catolici.

Dar tocmai în împrejurarea că la gr. catolici e prisosința de candidați de preoți, iar la noi lipsă, zace primejdia, că parohiile noastre rămân neglijate în cele sufletești, iar la gr. catolici se poate desvoltă o activitate pastorală mai intensivă. Dar nu numai atât, ci prisosul acela de candidați de preoți pânđește la porțile bisericii noastre și mereu cearcă a ne răpi sufletele ca să-și facă loruși loc în parohiile noastre.

Aceste sunt punctele de vedere speciale din cari trebuie cu toții să solicităm aducerea tinerimei la cariera preoțească, bine înțeles a tinerimei bune, căci numai prin atare sucreșcență se întărește biserica. De milogiții vieții și de neisprăviți n'avem nevoie, căci aceia sunt materia veninoasă în corpul preoțesc, de care Dumnezeu să ne ferească.

Acum e vremea înscrierilor la teologie datorința fiecărui preot este a-și întări tagma sa prin elemente bune, să-și facă fiecare dar datoria. Cei ce-și afișează daraverile lor personale

ca spaima tinerimei dela aceasta sublimă chemare cad sub judecată patologică.

În ziua de astăzi dela fiecare cleric se cere pregătire de clase medii. În părțile bănățene și ungurene n'avem gimnazii românești cum e Beiușul, Blajul, Brașovul, Năsăudul unde tinerii nostri află înlesniri la studiul gimnazial, de aici provine că în Bănat și Ungaria puțini terminează clasele medii și aceia puțini din case mai în bună stare cari vor să-și crească copiii pe la universități. Așa se explică abundența în abiturienți în părțile ardelenesti și lipsa lor în părțile bănățene și ungurene, de unde urmează și lipsa de sucrescență pentru teologie.

Nr. 3902/1913.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în institutul teologic gr.-ort. român din Arad, pe anul școlar 1913/14 au să fie înaintate subscrisului Consistor, cel mult până la 6/19 august 1913, instruite cu:

1. Atestat de botez extradat în timpul cel mai recent.
2. Testimoniu școlar, prin care se dovedește, că are pregătirea recerută prin regulamentul institutului.
3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul tractual.
4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.
5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una cor., încât nu vor fi ajustate cu atestate de paupertate.
6. Petenții sunt avizați să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, apoi să alătore și marce postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, la 27 iunie (10 iulie) 1913.

*Consistorul gr.-ort. român
din Arad.*

Anunț școlar

Institutul ped.-teol. gr. or. român din Arad.

În 17/30 august se vor ține examenele de emendare și private în ambele despărțăminte.

În 19 august (1 septembrie) înscrierile la ambele despărțăminte.

În 20 august (2 septembrie) Chemarea Duhului Sfânt și începerea prelegerilor.

Competenții la despărțământul teologic au să-și înainteze petitele de primire direct la Venerabilul Consistor ort. rom. din Arad, pe termenul ce-l va fixa Venerabilul Consistor la timpul său în „Biserica și Școala“.

Aceste petite au să fie ajustate-cu 1. Atestat de botez extradat în timpul mai recent. 2. Testimoniu școlar prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin regulamentul pentru parohii. 3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de protoprezbiterul tractual. 4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporali. 5. Petițiunile au să fie provăzute cu timbru de una cor. roană, încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate. 6. Petenții să scrie corect locul ubicațiunii și posta ultimă, mai departe să alătore și mărcile postale recerute pentru a li-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Competenții la despărțământul pedagogic își înaintază petitele pentru beneficiu alumneal asemenea direct la Venerabilul Consistor.

Primiriile la despărțământul pedagogic se fac în ziua fixată de direcțiune, pentru anul școlar 1913/14 la 19 august (1 septembrie). Dar prealabil încă se anunță îndată după terminarea anului școlar 1912/13.

Competenții au să se prezenteze la primire în persoană, după posibilitate cu părinții ori tutorii lor.

Dela competenții la pedagogie se recere, ca să fie întregi corporalmente, să aibă auz muzical, să fie în plin de al 14. an al etății, dar să nu fie trecut peste 18 ani; să aibă testimoniu de pe a 4 clasă gimnazială, reală ori civilă extras de botez provăzut cu clauzula oficiului parohial, că aparțin tot confesiunii ortodoxe. Atestat despre cetățenia ungară (honorszázi bizonyítvány) dela antistia comunala.

Taxe de întreținere în seminar fac 400 cor. iar în alumneu 300 cor. la an, întrucât nu vor fi uitate prin Venerabilul Consistor pe anul școlar 1913/14.

La înscriere să se prezinte fiecare elev cu testimoniu anului precedent, cu chitanță despre achitarea ratei I (200 cor. la teologie, 140 cor. la pedagogie) și cu chitanță dela librăria diecezană despre cățile prescise pentru anul școlar 1913/14. Mai departe la înscriere fiecare elev să achite taxele de înscriere anume, didactrul, taxa medicală, fondul bibliotecii, fondul tinărimii, fondul tipăriturilor, societatea de lectură cari împreună fac, la despărțământul teologic 51 cor. 40 fil., iar la despărțământul pedagogic 24 cor. 40 fil.

În legătură cu aceasta se aduce la cunoștința a privatistilor, că de privatisti vor fi considerați și vor fi admiși la examenul dela finea anului școlar numai aceia, cari primiți de Venerabilul Consistor la curs privat se vor anunța ca atari pentru înscriere la termenul prescise în acest anunț și vor achita didactrul prescise, anume 54 cor. 40 fil. la despărțământul teologic și 34 cor. 40 fil. la despărțământul pedagogic.

Ceice nu s'ar prezentă la examen cu finea anului școlar pentru care a achitat didactrul, nu-și mai pot forma pretenziune asupra didactrului achitat, ci li-se dă voie a mai înscrie odată la începutul anului școlar proximal având a achita din nou didactrul prescise, iar întrucât nici cu finea acestui an școlar nu se vor supune examenului, sau dacă făcând unul sau două examene finale și își intrerup studiul pe mai mult timp ca un an își pierd dreptul de a mai putea fi înscriși și a face examen de pe cursul ori cursurile ulterioare la teologie.

Pe lângă acestea numai acel elev privatist va fi admis la examen, care va produce atestat de conducere despre mărturisire și împărtășirea cu Sfintele Taine postului Nașterii și al Învierii Domnului.

Nr. 271. M.

Concurs.

Pentru șase burse (stipendii) vacante de câte 1000 corpane din fundațiunea Trandafil, — anume: patru din arhidieceză, una din dieceza Aradului și una din dieceza Caransebeș, — se publică concurs cu termin până la 12/25 august a. c.

Cererile de concurs sunt a se instrui

a) Cu extras din matricula botezaților, pe pe care să fie indusă adeverința din partea parohului local ori a protopresbiterului, că concurentul aparține și acum, bisericii gr. or. române din mitropolie.

b) Cu certificat — atestat — de sărăcie dela antistia comună, vidimat, și de parohul local ori de protopresbiterul concernent, despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Cu testimoniul școlastic din anul trecut școlar cu nota generală eminent, conform dispozițiilor actului fundațional.

Cererile sunt a se adresa și trimite Consistorului Mitropolitan gr. or. român în Sibiiu — Nagyszeben — până la termenul fixat.

Sibiiu, 19 iulie (1 august) 1913.

Consistorul Mitropolitan.

Convocare.

În conformitate cu §. 12 din statute, convocăm prin aceasta *Adunarea generală ordinară* din acest an a „Reuniunii învățătorilor dela școalele populare conf. gr.-or. române din protopopiatele Timișoara, Belint, Comloșul-mare și Lipova” pe *vineri în 9/22 august 1913*, în biserica ort. rom. din Timișoara-Fabric la ora 8 înainte de amiază, la carea se invită toți membri reuniunii, precum și toți binevoitorii culturii.

Programa:

Sedința I înainte de amiază.

Sedinței îi premerge invocarea Duhului sfânt.

1. Deschiderea adunării — la 9 ore a. m. — și salutarea oaspeților.

2. Alegerea notarilor și a 2 bărbați de încredere.

3. Constatarea membrilor ordinari prezenți. Absentarea fără temei legal, constituie conform legii și a ordinului ven. consistor de sub Nr. 5958/1912 delict de disciplină.

4. Raportul despre activitatea biroului, a comitetului și a despărțămintelor.

5. Socota cassarului pe anul școlar 1910, 1911 și 1912.

6. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru cenzurarea raportului și a socotelilor.

7. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru înscrierea membrilor și încassarea taxelor.

8. „Intonațiunea”, studiu limbistic de Iulian Lucuția.

9. „Educațiunea proprie”, disertație de Nicolae Nicorescu.

10. „Educațiune prin învățământ”, disertație de Ludovic Cioban.

11. „Revista pentru copii”, disertație de Teodor Bucurescu.

12. „Voința și educațiunea”, disertație de Petru Uglis.

13. „Metoda Gabel”, prelegere practică de însuși inventatorul Iuliu Gabel.

14. Votarea Regulamentului pentru administrarea Fondațiunii de ajutoare a reuniunii.

Sedința II după amiază.

15. Rapoartele comisiunii cenzurătoare.

16. Raportul comisiunei pentru înscriere de membri.

17. Alegerea cassarului general pe restul periodului.

18. Propuneri.

19. Defigerea locului proximei adunări.

Timișoara, din ședința comitetului ținută la 15/28 iunie 1913.

Iuliu Vuia
președinte.

Aurel Badescu
notar.

NB. *Comitetul parohial* se convoacă pe joi în 8/21 august la ora 8 dimineața în școala noastră din Fabricul Timișorii. *Toți cassarii despărțămintelor* sunt obligați a se prezenta cu toate documentele despre administrarea sumelor încassate cassarului general pe anii 1910, 1911 și 1912.

Vineri în 9/22 august va fi prânz comun.

Seara la 8^{1/2} vom pleca spre Cluj la *primul congres al corpului didactic român din Ungaria*, unde vom avea *cartire grătuite*.

Colegii: Faceți, ca prin entuziasmul vostru, să se ridice prestigiul statului învățătoresc și să se ivească zorile unui viitor mai bun. Toți cei conștii înainte! Nimeni să nu lipsească dela datorință.

CRONICA.

Personale. Prea Sfinția Sa dl episcop Ioan I. Papp a înapoiat în reședința sa episcopescă.

Cursuri practice cu învățătorii din Biharia. Încă în anul trecut s'a inițiat ideea salutară de Venerabilul Consistor gr. or. rom. din Oradea-mare ținându-se cursuri în Beiuș, cu învățătorii din tractele Beiuș, Vașcău și Beliu. În anul acesta s'a ținut în Oradea-mare din tractele: Orade, Tinca și Alesd, sub conducerea Mult On. Domn Dr. Nicolae Regman secretar consistorial, manifestând o energie de fer la predarea Metodicei generale și speciale. Au preles încă domnii: Rev. D. Georgiu Tulbure ref. bis. disertație despre Georgiu Lazar; Domnul Dr. Aurel Oltean ref. scol. despre drepturile și datorințele învățătorilor. Dr. Nicolae Popovici și Dr. Albu despre morburii. Dr. Aurel Lazar despre cumpărări și vânzări. Pentru activitatea manifestată de domnii prelegători le exprimăm mulțămită.

Un învățător.

Cărți aprobate. Ministrul instrucției publice a aprobat sub numerii următori cele mai noi ediții ale manualelor de Iuliu Vuia: 1. Abecdarul ilustrat ed. X. 40 fl. Nr. 152.751/1912. 2. Abecdarul Gabel ed. VII. 40 fl. Nr. 89.142/1913. 3. Cetirea cl. II. ed. VI. 40 fl. Nr. 104.220/1912. 4. Cetirea cl. III. ed. VII. 50 fl.

Nr. 131.332/1912. 5. Cetire cl. IV. ed. VII. 60 fil. Nr. 127.381/1912. 6. Cetirea cl. V. și VI. 1 cor. 20 fil. Nr. 100.967/1912. 7. Limba română ed. IX. 60 fil. Nr. 79.642/1913. 8. Limba maghiară p. I. ed. X. 50 fil. Nr. 127.380/1912. 9. Limba maghiară p. II. ed. VIII. 50 fil. Nr. 127.380/1912. 10. Aritmetica p. I. ed. VIII. 60 fil. Nr. 4119/1912. 11. Aritmetica și geometria ed. V. 60 fil. Nr. 104.755/1913. 12. Geografia și constituția ed. VIII. 60 fil. Nr. 97.819/1912. 13. Istoria Ungariei ed. I. 50 fil. Nr. 128.134/1913. 14. Istoria naturală ed. II. 60 fil. Nr. 104.754/1913. 15. Fizica și Chimia ed. V. 50 fil. Nr. 108.725/1913. 16. Economia ed. II. 60 fil. Nr. 16.593/1911.

Concurse.

Pentru îndeplinirea definitivă a vacantului post învățătoresc dela școala gr. or. rom. din Gepiu (Gyapju), comit. Bihor ppiatul Tinca cu termen de 30 zile dela prima publicare, pe lângă următoarea dotațiune:

1. Salar fundamental dela comuna bisericească 1000 coroane.
2. Venitele cantonale 200 cor.
3. Pentru scripturistică 10 cor.
4. Cvarțir acomodat, pentru conferință dacă va participa prejuratură și diurne. Celce va ști instrui și conduce cor vocal va fi preferit.

Se notifică că rugarea comunei bisericești pentru ajutor de stat la întregirea salariului conform legii școl. din 1913 e pusă în curgere, dar dacă aceea ar fi respinsă comuna bisericească nu e în stare să prestea salarul în senzul legii din 1913.

Reflecții rugările lor ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial au să le substearnă subscrisului protopop concerninte, iar pentru a-și arată desteritatea în cele rituale are să se prezenteze în biserică din Gepiu în atare duminică ori sârbătoare.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine N. Rocsin protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc cantoral dela școala confesională gr. or. rom. din F. Bator protopresbiteratul Tinca cu termen de 30 de zile dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune: 1. In bani gata 200 cor.; 2. pământ arător 7 1192/1200 jughere compute în 400 cor.; 3. 6²/₃ competență de imas în valoare de 160 cor.; 4. pentru conferință 15 cor.; 5. cvarțir acomodat; 6. Stolele îndatinate câte una coroață din caz în caz; 7. ajutorul dela stat. Alesul va fi îndatorat să provadă strana, să conducă pruncii la biserică, să învețe atât pe cei de toate zilele cât și pe cei de repetiție cântările și răspunsurile liturgice, alesul dacă va forma și conduce cor pe 4 voci cu tinerimea va fi remunerat la an cu 100 cor.

Reflecții, recursurile lor ajustate conform regulamentului să le substearnă subscrisului protopresbiter, având să se prezinte în vre-o duminică ori sârbătoare în biserică din F. Bator pentru a-și arată desteritatea în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine N. Rocsin protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci-cantoral dela școala gr. or. rom. elem. din Sârb (Szerb) protopresbiteratul Halmagiului se escrie concurs cu

termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Bani gata din cassa culturală 424 cor.
2. 2¹/₂ jugh, pământ a cărui venit anual s'a evaluat la 80 cor.
3. Venite cantonale (stole) socotite în 60 cor.
4. Lemne focali, din cari este a se încălzi și școala în preț de 96 cor.
5. Salarul învățătoresc s'a întregit conform art. XXVII 1907 prin ajutorul de stat ce a fost în curgere prin ord. minist. Nr. 141525/1910, deci și conform art. XVI 1913 se consideră de asigurat.
6. Spese de conferințe învăț. 20 cor.
7. Scripturistica 5 cor.
8. Locuință în natură.

Se obsearvă, că dările publice după pământ și dotația inv. are să le solvească învățătorul. Alegândul învățător e deobligat să conducă strana în biserică, să catehizeze elevii și să-i conducă regulat la biserică.

Recurenții sunt poștiți ca recursurile lor adresate comitetului parohial din Sârbi să le substearnă pe calea oficiului protopresb. gr. or. rom. al Halmagiului (Nagyhalmagy) în termenul susindicat, având a le ajusta cu următoarele documente în original: a) extras de botez din matricula bis. eventual și din cea civilă, b) diploma învățătorescă, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány), d) atestate despre eventualele servicii prestate până acum ca învăț., e) declarație că și-a făcut ori nu stagiul militar (când servește anul de voluntar?)

Totodată sunt poștiți reflecții să se prezenteze în vre-o duminică ori sârbătoare și biserică din loc spre a-și arată desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscuți și poporului.

Comitetul paroh. din Sârbi.

In conțelegere cu Cornel Lazar* ppresbiter însp. școl.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa a III din Teeș (Tesfalu), protopresbiteratul Belințului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. 30 jughere catastrale pământ, parte arător, parte fanat;
2. Eventuala întregire a dotațiunii din partea statului, pe care nici comuna, nici superioritatea nu o garantează;
3. Stolele legale;
4. De locuință se va îngriji alesul;
5. După venitele beneficiate, alesul va suporta dările publice.

Alesul va fi îndatorat a catehiza atât în școala confesională, cât și în cea comună din loc, fără altă remunerație.

Petițiile concursuale au să fie adresate către comitetul parohial din Teeș și înaintate pe calea oficiului protopresbiterat din Belinț (Belenceze, Temes-megye); iar reflecții au să se prezinte în s. biserică, pentru a-și arată desteritatea în cele rituale și omiletice.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu mine: Gherasim Sârb protopresbiter.

—□—

1—3

In conformitate cu rezoluțiunea Vener. Consistor diecezan Nr. 2005/1913 dd. 2/15 maiu a. c. se publică concurs pentru îndeplinirea postului de capelan tempo-

ral cu drept de succesiune sistemizat pe lângă vete-ranul paroh, deficient Liuba Nestoroviciu din Sârcia română (Szârcsatelek) protopresbiterul B. Comloșului, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în orga-nul oficial „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una sesiune parohială de 30 jughere pământ arător de clasa primă și 3 jughere pășune.

2. Stola legală și birul legal.

3. Alegândul capelan va beneficia din toate aceste venit parohiale jumătate, având a suporta toate dă-rile publice după venitul beneficiat de dânsul și e îndatorat a catehiza fără drept de remunerațiune la școalele confesionale române din loc.

Parohia fiind de clasa I (primă) dela recurenți să recere evalueațiunea determinată prin concluzul Vener. Sinod eparhial de sub Nr. 84 II a din 1910, adecă opt clase gimnaziale, examen de maturitate și evalueațiune de clasa primă.

Recursele adresate comitetului parohial din Sârcia română sunt a se trimite în termen legal Prea Onor. Domn protopresbiter Mihai Păcățian în Nagykomlos (B. Comloș) com. Torontal.

Concurenții, după prealabila încunoștințare a pro-topresbiterului concernent, au a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Sârcia ro-mână spre a-și arăta desteritatea în oratorie, în cele rituale și în cântarea bisericească.

Szârcsatelek (Sârcia română) din ședința comite-tului parohial ținută în 24 martie (6 aprilie) 1913.

Lazar Rotar
pres. com. par.

Ioan Rotar
not. com. par.

În conțelegere cu: Mihai Păcățian protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul din Șuștra, tractul Belintului, decretat pe baza înaltei rezoluții consistoriale de sub Nr. 3066/1910, se escrie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesia parohială de 31 jughere, pământ arător;

2. $\frac{1}{4}$ jugăr intravilan fără casă parohială și $\frac{1}{4}$ jugăr extravilan;

3. Jumătate din stola legală.

4. Eventuala întregire dela stat, pe care însă nici comuna bisericească, nici superioritatea bisericească nu o garantează.

Alesul va avea să supoarte dările publice după toate aceste venit. De asemenea e dator, să catehi-zeze fără altă remunerație.

Fiind parohia de clasa a II-a, dela reflectanți se cere evalueațiunea prescrisă pentru această clasă.

Petițiile concursuale, adresate comitetului paro-hial, sunt a se trimite, în termenul concursual, oficiu-lui protopresbiteral, gr. or. rom. din Belint (Belenceze, Temes-megye); iar reflectanții, într-o duminică, ori într-o sărbătoare, să se prezinte în sfta biserică din Șuștra, spre a-și arăta desteritatea în oratorie, în cele rituale și în cântarea bisericească.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: Gherasim Sêrb protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru ocuparea alor două posturi de învățători legate cu cantoratul în Biharkristyor (Cristior) se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publi-care în „Biserica și Școala“.

Școlile sunt separate una de alta, și se află una în Cristiorul de jos; iară cealaltă în Cristiorul de sus-tiarină.

Salarul constă la școala din Cristiorul de jos în a) bani gata 570 coroane; b) din venitele cantoral 40 cor. de tot 610 cor.

La școala din Cristiorul de sus-tiarină, a) bani gata 592 coroane; b) din venitele cantoral 40 coroane de tot 632 coroane. Banii ce se dau gata se reparti-tiază pe credincioșii ce aparțin și la una și la alta școală.

Pentru conferințe și la una și la alta școală se repartiază 20 cor. Curățitul și încălzitul saelor de învățământ dela ambele școli cade în sarcina comunei bisericești.

Întregirea salarelor se cere dela stat.

Salele de învățământ sunt edificate de nou. Lo-cuința și la una și la alta școală stă din 2 chilii pa-dimentate, câte o culină și câte o cămară.

Ceice vor ocupa aceste stațiuni sunt obligați a deplini cantoratul în toată duminica și sărbătoare în s. biserică; tot așa și la slujbele ce ar veni în paro-hie pe lângă stolele îndatinate; mai departe a deprinde pruncii în cântările bisericești. Propunerea religiei și catehizarea cade în sarcina și datorința celor aleși.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni, se-și trimită recursul cu documentele recerute la adresa P. On. D. Adrian P. Deseanu protopresbiter în Vaskoh; numind tot odată în recurs și școala la care dorește a fi ales: în Cristiorul de jos sau în Cristiorul de sus-tiarină, având a se prezenta în atare duminică ori sărbătoare în s. biserică de aici.

B. Cristior la 17/30 iulie 1913.

Comitetul parohial.

Cu știrea și învoirea mea: A. P. Deseanu ppresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din comuna Slatina (Maroszsálatna) se escrie concurs cu termen de recurgeră de 30 de zile dela prima pu-blicare în organul diecezan.

Venitele acestui post sunt: 1. Banigata 600 cor. 2. Venit pământului învățătoresc 120 cor. 3. Locu-ință corespunzătoare cerințelor legale și grădină de legume. 4. Spese de conferințe 50 cor. 5. Pentru scripturistică 10 cor. 6. Pentru famulație 12 cor. 7. 10 stângeni de lemne aduse în curtea școalei, din care se va încălzi sala de învățământ și locuința învățăto-rului. 8. Dela înmormântările cu liturgie 2 cor., dela cele simple 1 cor., iar dela parastase 50 fil. Cererea pentru întregirea salarului învățătoresc din partea sta-tului s'a înaintat la vremea sa, dar nu s'a rezolvit în lipsă de învățător.

Alesul va avea să provadă cantoratul și să in-strueze școlarii în cântările și ceremonialul bisericesc.

Se notează, că podul deasupra saei de învăță-mânt se rezervă pentru a păstra în el bucatele fondu-lui parohial, până se va zidi local pentru acest scop. Reflectanții la acest post se avizează, ca recursele ajustate cu documentele prescrise și adresate comi-tetului parohial din Slatina să le trimită oficiului pro-topresbiteral din Mariaradna, iar dânsii să se prezinte în sfta biserică din comună spre a-și arăta desterita-tea cantorală.

Din ședința ținută la 7/20 iulie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Procopiu Givulescu, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Groși (Garassa), se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Venitele acestui post sunt: 1. Salar în bani 868 cor. 2. Venitul pământului învățătoresc 100 cor. 3. Stolele cantonale 32 cor. 4. Cărtir și grădină.

Ceice reflectează la acest post se avizează, ca recursele lor ajustate cu documentele preserise și adresate comitetului parohial din Groși să le trimită oficiului ppresbiteral din Mariaradna, iar dânsii să se prezinte în sfta biserică de acolo pentru a se arăta poporului.

Din ședința dela 7/20 iulie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protopresbiter, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Roșia (Borosrősa) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala”.

Emolumente: În bani gata 362 cor., 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz, 16 m. lemne numai pentru învățător, pentru conferințe 12 cor., scripturistica 6 cor., la olaltă dau 600 cor., întregirea e în curgere dela stat.

La recurse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație.

Recursele adresate către comitetul parohial din Roșia sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökeny), având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Camna (Kánya) se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala”.

Emolumente: Din cassada epitropiei parohiale suma de 561 cor., locuință și supraedificate, lemne 15 m. și pentru sala de inv., conf. 10 cor. întregirea de stat e în curgere.

La recurse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație.

Recursele adresate către comitetul parohial de Camna sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökeny), având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare în sfta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala ort. română din Bălnaca, protopresbiteratul Peștesului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumente:

1. Cărtir liber în edificiul școalei, două chilii, culină, pivniță.

2. Bani gata repartițiați pe popor: 560 cor.

3. Intravilanul școalei prețuit cu: 40 cor.

4. 16 metri de lemne; din acestea se va încălzi și sala de învățământ.

5. Pentru curățitul școalei 24 cor.

6. Ajutorul dela stat, după cum se va acorda.

Doritorii, în termenul concursual, să se prezinte înaintea alegătorilor, spre a fi cunoscuți.

Documentele, ajustate legal, adresate comitetului parohial din Bălnaca, se vor înaintă Prea On. oficiu ppsce al Peștesului, în termen legal.

Din ședința comitetului parohial, ținută la 14/27 iulie 1913.

— *Ioan Onciu* paroh, pres. com. par.

— *Ioan Botoc* preot, not. adhoc.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopresbiter, inspector școlar.

—□—

2—3 gr.

Pentru stațiunea învățătoarea-că din Tăgădău se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Salarul e: 1000 coroane, locuință cu grădină de legume.

Reflectanții au a se prezentă în cutare duminică ori sârbătoare la sf. biserică de acolo pentru a-și arăta desteritatea în tipic și n. cantări, iar recursele adresate comitetului parohial, să le trimită la subscrisul în Feketegyörös.

F. Giriș la 22 iulie v. 1913.

Petru Serbu protopop.

—□—

2—3 gr.

În temeiul dispozițiunei Ven. Consistor eparhial gr. ort. rom. din Arad de dto 2/15 maiu 1913 Nr. 2399/1913 pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din Beregsău devenită vacantă prin moartea părintelui George Bugariu se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu aceasta parohie sunt:

1. Una șesie pământ arător.

2. Un intravilan de 800□ și un estravilan de 1200□.

3. Stola și birul legal.

4. Eventuala întregire a dotației preoțești din viștieria statului.

De locuință se va îngriji preotul ales, care va suportă și dările după beneficiul său, va îngriji de trebuințele sufletesti ale credincioșilor din parohia sa, va catehiză la ambele școale confesionale fără altă remunerațiune dela comuna bis., iar la serviciul divin se va părăndă săptămănal cu parohul celeilalte parohii.

Dela reflectanți se recere cvalificațiune de clasa I. (primă).

Recursele ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Beregsău sunt a se trimite în termenul legal P. O. Oficiu protopresbiteral gr. ort. rom. în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros) iară recurenții vor avea să se prezenteze cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică din Beregsău pentru a-și arăta desteritatea rituală și omiletică.

Dat din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. din Beregsău ținută la 2/15 ianuarie 1913.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopresbiteral.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunei învățătoarești dela cl. superioare III—VI a școalei conf. din

Zărand, se eserie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare, în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. salar în bani 1000 cor.; 2. cvartir și grădină în natură; 3. pentru scripturistică 20 cor.; 4. pentru conferințe 20 cor. și 5. eventualele venite cantonale uzuale.

Intregirea salarului, în conformitate cu art. de lege XVI din 1913, se va cere dela stat.

De încălzitul salei de învățământ, se va îngriji comuna bisericească.

Alesul e îndatorat, pe lângă instrucțiunea din școală, a presta cantoratul într-o strună din s. bisericească, a instrui tinerimea în cântările bisericești și a conduce, regulat în dumineci și sărbători, la sf. bisericească.

Reflectanții la acest post, rugările adresate comitetului par. din Zărand și ajustate cu: 1. estras de botez, 2. diploma de învățator, 3. atestat de apartenență (illetőségi bizonyítvány), dela antistia comună natală, 4. atestat despre serviciul de până acuma — toate în original, — sunt poftiți a le înainta la oficiul ppesc gr. or. rom. al lenopolei (Borosjenő), având a se prezenta în termenul de sus, în careva duminică sau sărbătoare în s. bisericească din Zărand, spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Din ședința comitetului par. gr. or. rom. din Zărand, ținută la 21 iulie (3 august) 1913.

Ioan Varga
președinte

Cornel Papp
notar.

În conțelegere că: Ioan Georgia ppbiter, insp. școl. conf. —□— 2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățator-cantor la școala conf. din Meziad protopresb. Beiușului se eserie concurs cu termen de 30 de zile pe lângă următoarele condițiuni:

1. Salarul învățătoresc în bani gata din cassa culturală din Meziad 370 cor.

2. Venit cantoral — fără stolele uzuale pentru funcțiuni afară de bisericească — ca parte întregitoare de salar 50 cor.

3. Intregirea dela stat conform legii din 1907 a fost pusă în curgere, iar pentru viitor se va face rugare conform articolului XVI din 1913.

4. Folosința pământului 36 cor.

5. 20 metri lemne de foc 80 cor.

6. 300 fuioare 60 cor.

7. Hl. cucuruz 9-80 în preț de 80 cor.

Locuință în natură 2 chilii, culină și supraedificătele necesare.

Alegândul învățator-cantor este dator a prevedea întreaga instrucțiune, și în caz de împedecare a preotului a catehiza, iar ca și cantor a conduce strana și a instrui pe elevii săi la cântări bisericești conducându-i regulat la sf. bisericească la toate serviciile publice.

Rugările ajustate regulamentar sunt a se înainta la termen of. ppbiteral concernent.

Pentru comitet.

Dr. V. Fildan adm. ppesc.

—□—

2—3 gr.

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci-cantorală dela școala gr. or. rom. elem. din S. Petreasa protopresb. Beiușului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Bis. și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata din cassa culturală din S. Petreasa suma de 600 cor.

2. Venite cantonale. Stolele uzuale.

3. Spese de 3 conferințe 20 cor.

4. Scripturistică 10 cor.

5. Locuință în natură 2 chilii, culină, cămară și grădină de legumi.

6. Intregirea dela stat este pusă în prospect pentru învățator calificat și ales conform art. XXVII din 1907 deci fără alta întervenire se consideră de asigurată și conform articolului XVI 1913.

Reflectanții sunt poftiți să-și ajusteze recursurile adresate comitetului parohial din S. Petreasa pe calea oficiului ppbiteral din Beiuș conform Regulamentului dovedind dacă și-a făcut ori nu stagiul militar.

Alesul este dator a prevedea instrucțiunea și în școala de repetiție și să conducă strana provăzând agendele cantonale în și afară de bisericească și să conducă elevii săi regulat la bisericească în dumineci și sărbători la toate serviciile instruându-i în cant. bis., mai departe fiind preotul-catichet morbulent, este îndatorat a catehiza fără remunerațiune.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Dr. V. Fildan adm. ppbiteral.

—□—

2—3 gr.

Se publică concurs cu termen de 30 zile la postul de capelan temporal pentru parohia de clasa III Sohodol-Lazuri din prptopoliatul Beiușului pe lângă actualul paroh Moise Caba cu următoarele beneficii și respective condițiuni:

1. Jumătate din toate venitele stolare preoțești fasonate în coala B.

2. Intregirea dela stat din cvota destinată pentru capelani, care i-se va vota ulterior din vistieria statului.

3. De cvartir se va îngriji însuși alesul, deoarece casă parohială nu este.

4. Alesul va fi îndatorat să împlinească toate funcțiunile rituale și să țină catehizațiunea cu elevii dela școlăle de orice categorii din parohie.

Recurenții au să se conformeze dispozițiunilor cuprinse în §§ 32 și 33 din Regulamentul pentru parohii.

Comitetul parohial.

Moise Caba
președinte.

Dimitrie Gherlan
notar.

În conțelegere cu: Dr. V. Fildan adm. ppesc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională, din Peterd (Mezőpeterd) tractul Orășii-mari, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios al diecezei noastre, pe lângă beneficiul următor:

1. Bani gata dela parohie 214 cor. 2. Pământ arător 5 jug. catastrale 144 st. □ prețuit în 140 cor. 3. Grâu săcăreț 10 cub. a 12 cor. 120 cor. 4. Pentru lemne de foc 20 cor. 5. Pentru paie 16 cor. 6. Dela prunci 30 cor. 7. Pentru școala de repetiție dela comuna politică 30 cor. 8. Scripturistica 6 cor. 9. Pentru conferințe 6 cor. 10. Stolele uzuale. 11. Intregirea recerută conform art. de lege XVI din 1913 dela stat este asigurată. 12. Cvartir corespunzător cu supraedificate și grădină 372 st. □ Incălzirea și curățirea salei de învățământ cade în sarcina parohiei, dar darea după beneficiu cade în sarcina alesului.

Alesul va fi îndatorat să provadă cantoratul în și afară de bisericească, să instrueze elevii în toate cântările dela sf. liturgie, să conducă elevii regulat la bisericească. Reflectanții cari vor dovedi că au absolvat 4 clase medii, și că sunt în stare a înființa și conduce cor, vor fi preferiți.

Recurenții sunt poftiți a-și înainta recursurile cu toate documentele, adresate comitetului parohial, la

oficiul protopopesc în Oradea-mare, având a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în biserica din Peterd, să-și arate desteritatea în cântare și tipic.

Din sed. com. par. ținută la 21 iulie (3 aug.) 1913.

Georgiu Pinte
paroh, președinte.

Georgiu Vărad
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Andrei Horvath* adm. protopopesc, inspector școlar.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela clasele superioare III—VI a școalei conf. gr. ort. rom. din Ghiroc devenit în vacanță prin pensionarea învăț. Atanasie Baicu se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în org. diecezan „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar începător conf. art. de lege XVI. 913, 1200
2. Pentru participare la conferințe 20 cor. și pentru scripturistică 20 cor.
3. Pentru încălzirea salei de învățământ 160 cor.
4. Locuință frumoasă în natură și grădina de legumi.
5. Dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.

Dările publice după grădină și beneficiu le plătește alesul.

Alesul e dator pe lângă instrucțiunea și educațiunea din școală, a presta serviciile cantonale în și afară de sfta biserică, a instrui tinerimea în cântările bisericești și a o conduce regulat în dumineci și sărbători la sfta biserică.

Conducătorii de cor vor fi preferiți și pentru conducerea corului li-se asigură remunerație.

Recursele, ajustate dispozițiilor regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Ghiroc să se aștearnă P. O. Oficiu ppresbiter al Timișorului (Temesvár-Gyárvaros, iskolatér Nr. 3) având sub timpul concursual a se prezenta în vr'o duminică, ori sărbătoare în sfta biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și rituale.

Pentru comitet.

Trifon Petcu
paroh.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. ppesc.

—□—

3—3

Pentru postul de învățător, vacant, din Bărateaz, se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. Dela comuna bisericească 508 cor. iar restul de salar completat dela stat, conform legii din 1913, pus deja în curgere.
2. Pentru participare la conferințe învățătoresci 16 cor.
3. Pentru scripturistică 7 cor.
4. Dela înmormântări mari 2 cor., iar dela cele mici 1 cor., unde va fi poftit.
5. Locuință cu 2 chilii, cuină, cămară, grajd, șopron, cu cocină și grădină de 600 st.□

De curățirea și încălzirea salei de învățământ îngrijește comuna bisericească, iar de curățirea și încălzirea locuinței învățătoresci va îngriji alesul.

Dările publice după grădină și beneficiu le plătește alesul.

Alesul e dator, pe lângă educațiunea și instrucțiunea din școală, a presta serviciile cantonale în și afară de sfta biserică; a instrui tinerimea școlară în

cântările bisericești și a o conduce regulat în dumineci și sărbători la sfta biserică.

Recursele, ajustate conform dispozițiilor regulamentului în vigoare și adresate comitetului parohial din Bărateaz, să se aștearnă P. O. Oficiu ppresbiter al Timișorului (Temesvár-Gyárvaros, iskolatér Nr. 3), având sub timpul concursual a se prezenta în vr'o duminică ori sărbătoare, în sfta biserică din loc, pentru a-și arăta desteritatea în cântare și rituale.

Dat în Bărateaz, din ședința comitetului parohial, ținută la 14/27 iulie 1913.

Pentru comitet.

Nicolae Crișmariu
paroh, președinte.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. ppresb.

—□—

3—3

Pentru întregirea postului de preot din parohia de clasa a III-a Crișbăra, tractul Belințului, să escrie concurs în „Biserica și Școala”, cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 32 jugăre, pământ arător, cu intravilan de 1/2 jugăr, dar fără casă parohială;
2. Stolele legale;
3. Eventual ajutor dela stat.

Darea după sesie o plătește preotul.

Fiitorul preot e obligat să catehizeze școlarii gr. or. rom. din parohie fără altă remunerație.

Reflectanții la această parohie sunt poftiți a-și așterne petițiile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial din Crișbăra, pe calea oficiului protopresbiter al gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes-megye), și în termenul fixat aci, să se prezenteze într'o duminică sau sărbătoare în s. biserică din Crișbăra, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și în oratorie, eventual în celebrare:

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sârb* protopresbiter.

—□—

3—3

TELEFON Nr. 188.

TELEFON Nr. 188.

RUBINSTEIN MÓR

SPEDITOR

TRANSPORTAJ CU AUTOMOBILE

Întreprinde tot felul de transportări, împachetări și vâmuiri. Strămută pe lângă responsabilitate, cu căruțele pt. transportul mobilelor de 6, 7, 8 și 9 metri, cari sunt scutite de viermi (atelnite), și tapetate după sistemul francez, — în ori care parte a țării. Depozitul de ape minerale al domeniului conțelului Schönbörn Buchelm Frigyes' Magazin stabil și umplere proaspătă a apelor minerale Szolyvai, Pannonia, Pelenai și Lúh Erzsébet. Tot aici se capătă renumita apă „Málnási Borviz” în sticle de 1 litru, care o transportă și la locuință, prin schimbul sticlei, sticla a 20 fl. Revanzătorii capătă rabat. Diferite mobile folosite, dar în stare bună, rămase îndărăt dela transportări și strămutări, se vând pe lângă prețuri excepționale ieftine. Casse de fier nouă sau folosite se află de vânzare pe lângă prețuri moderate.

ARAD, STRADA WEITZER JÁNOS. ♦ PALATUL MINORITILOR.

Tiparul și editura tipografiei diecezane din Arad — Redactor responsabil: **Roman R. Ciorogariu.**